

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ทิพาพร ศิริจันทร์ : การศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นในทศวรรษหน้า

(A STUDY OF THE TRENDS OF BUDDHISM CURRICULUM AT THE LOWER
SECONDARY EDUCATION LEVEL IN THE NEXT DECADE)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ 167 หน้า.

ISBN 974-638-255-1.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทศวรรษหน้า ในด้านความสำคัญของหลักสูตร จุดประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหา การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลเป็นการวิจัยอนาคตโดยใช้เทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญหลักสูตรพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างและไม่จำกัดคำตอบ และแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ หลักสูตรพระพุทธศาสนาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะเป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญโดยเน้นการนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เน้นการสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ส่วนกลางเป็นผู้จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เหมือนกันทั้งประเทศ แต่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ และเน้นการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหา โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักทำ และสามารถนำหลักธรรมมาแก้ไขปัญหาวีชีวิตได้ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ดีขึ้น มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี ปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธได้อย่างถูกต้อง สามารถนำหลักธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ โครงสร้างหลักสูตรจะเป็นวิชาเลือกเสรี และมีอัตราเวลาเรียนเท่าเดิม ในการคัดเลือกเนื้อหาจะพิจารณาเนื้อหาสาระที่มีความถูกต้อง เป็นเนื้อหาที่เน้นหลักธรรม ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีความทันสมัย เหมาะกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ปัจจุบัน ขอบข่าย เนื้อหายังคงเดิม เพียงแต่ปรับเปลี่ยนบางเนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อน ล้าสมัย และยากเกินไป ได้แก่ เนื้อหาเรื่องพระไตรปิฎก ลักษณะการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิด การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างไตร่ตรอง และการแก้ปัญหามากขึ้น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ผสมผสานกันให้เหมาะกับจุดประสงค์เนื้อหา และวัยของผู้เรียน ครูจะเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นผู้นำในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม และมีการใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น มีการใช้สื่อที่เป็นทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น นอกจากนี้หนังสือแบบเรียนจะมีเนื้อหาที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ การวัดและประเมินผลมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน วัดความสามารถในการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดและประเมินเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน จะใช้ทั้งสองแบบคือ แบบอิงเกณฑ์และแบบอิงกลุ่ม

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม